

Af alle de øvrige Kjøbstæder, kan jeg for Dels blikket kun erindre een, hvor der er anlagt en ny Mølle i en lang Række af Aar. Dette viser ogsaa, at Cancelliet og senere Indenrigsministeriet, under hvilket disse Sager fortere, have været meget nøieregnende med at meddele Bevillinger til saadanne Anlæg, og iøvrigt er der heller ikke indkommet mange Ansøgninger derom, hvilket fremdeles viser, at den Frygt, der hersker for, at Folk strax skulde stride til at anlægge en Mængde nye Møller, saasnart Øringen bliver aldeles frigiven, er ugrundet. — Forsaavidt der med Hensyn til Øndringsforslaget under Nr. 4 er yttret, at det lider af den Mangel, at det ikke udtrykkeligt er sagt, at denne Tilføining alene angaaer de Møller, der ere nævnte i det Foregaaende af Paragraphen, hvortil Tilføiningen skal slutte sig, saa troer jeg ikke, at denne Indvending har Noget at betyde. Der kan ikke være Spørgsmaal om, at det jo angaaer blot de Møller, som det er tilladt Enhver at opføre til Formaling til Forbrug i egen Huusholdning etc., og dette bestyrkes ogsaa af de Udtryk, der foreslaaes tilføiede; thi, i alt Fald vilde Ordene: „til fælles Afbenyttelse“ være aldeles upassende med Hensyn til de Møller, som de paafølgende Paragrapher hjemle Adgang til at anlægge.

Beutner: Da det under Nr. 2 stillede Øndringsforslag indeholder en Udvidelse af, hvad der ved 2den Behandling blev vedtaget, og indeholder en større Udvidelse end det, der er foreslaaet under Nr. 3, skal jeg stemme derfor, uagtet jeg maa indrømme, at det virkelig lider af en betydelig Mangel, da Rugbrødsbagning er undtagen deraf, men ikke Gvedebrødsbagning, hvorved der vistnok kan opstaae nogle praktiske Vanskeligheder. Jeg beklager

iøvrigt, at de ærede Forslagsstillere have seet sig nødsagede til at undtage Rugbrødsbagning og Meelhandel fra de Begunstigelser, det er tilstøttet at give de andre Øringsveie, fordi den Frihed, som man gjennem Loven har villet skjænke Almeenvellet, derved netop undrages dem, som meest kunde trænge til den, nemlig dem, som maae søge til Rugbrødsbagerne eller Meelhandlerne. Hvad de under Nr. 4 og 5 stillede Øndringsforslag angaaer, da maa jeg være mod dem begge, fordi jeg troer, at de begge stride mod § 92 i Grundloven, der siger, at Borgerne have Ret til, uden foregaaende Tilladelse, at indgaae Foreninger i ethvert lovligt Siemed. Jeg troer ikke, at man, naar En har Lov til at bygge en Mølle, da kan sige til To eller Flere: „J maae ikke gjøre det“. Jeg troer ogsaa, at det vilde medføre en anden stor Ulempe, den nemlig, at man vilde komme til at fremkalde mange smaa Møller, istedetfor at man skulde stræbe herester at fremkalde saa store og gode; thi af smaa og daarlige have vi nok her i Landet (Hør!).

M. W. Bruun: Det er kun en kort Bemærkning, jeg skal tillade mig. Den ærede Ørdsfører opregnede forskellige af de Øringsveie, om hvilke der efter vort Forslag kunde blive Spørgsmaal om, at de vilde faae Ret til Formaling til egen Øringsdrift. Jeg skal hertil kun svare, at det netop er Grunden til vort Forslag, at mange Øringsveie faae Ret hertil; thi, dersom der ikke var Spørgsmaal om mange forskellige Øringsveie, vilde det have været overflødigt; var der kun Tale om Rugbrødsbagerne, vilde det have været overflødigt at stille Forslaget; da behøvedes ikke saadan Frihed.